

KATHERINE PANCOL

De gele ogen
van de
krokodillen

ROMAN

*Vertaald door Marc Vingerhoedt
en Anne van der Straaten*

MANTEAU

*Voor Charlotte,
Voor Clément,
Mijn schatten...*

Oorspronkelijke titel: *Les Yeux jaunes des crocodiles*

Copyright © 2006 Katherine Pancol

© 2011, 2026 Nederlandse vertaling Manteau / Standaard Uitgeverij nv,
Franklin Rooseveltplaats 12, B-2060 Antwerpen, en Marc Vingerhoedt en
Anne van der Straaten

www.standaarduitgeverij.be

info@standaarduitgeverij.be

Vertegenwoordiging in Nederland:

New Book Collective, Utrecht

www.newbookcollective.com

*Deze uitgave is een herdruk van de oorspronkelijke editie verschenen bij
Manteau in juni 2011.*

Eerste druk deze uitgave: mei 2026

Vertaling: Marc Vingerhoedt en Anne van der Straaten

Omslagontwerp: de bosvyver

Foto achterplat: Sylvie Lancrenon

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Niets uit dit boek mag op enigerlei wijze worden gebruikt of gereproduceerd voor het trainen van kunstmatige-intelligentietechnologieën of -systemen. Dit werk mag niet worden gebruikt voor tekst- en datamining (artikel 4, lid 3 Richtlijn (EU) 2019/790).

Ondanks alle zorg die aan de samenstelling van de uitgave werd besteed, kan de redactie of de auteur noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze publicatie zou kunnen voorkomen.

ISBN 978 90 223 4274 9

D/2026/0034/294

NUR 302

Eerste DEEL

Joséphine gilde en liet het aardappelmesje vallen. Het was van de aardappel afgegleden en had een diepe snee gemaakt in de huid van haar pols. Bloed, overal bloed. Ze keek naar de blauwe aders, de rode snee, de witte gootsteen en het gele plastic vergiet waarin de geschilderde aardappelen bleek lagen te glimmen. Het bloed druppelde naar beneden en spatte op de witte tegels. Ze zette haar handen op de rand van de gootsteen en begon te huilen.

Ze moest huilen. Ze wist niet precies waarom. Ach, goede redenen had ze te over. En dit was er in ieder geval een. Ze pakte een vaatdoek en verbond er haar wond mee. Ik word een fontein, een fontein van tranen, een fontein van bloed, een fontein van zuchten, ik laat me doodbloeden.

Dat was een oplossing. Zich laten doodbloeden, zonder iets te zeggen. Zachtjes wegsterven als een nachtkaars.

Zich laten doodbloeden, staande voor de gootsteen. Maar een mens sterft niet staande, bedacht ze meteen, een mens sterft liggend of op zijn knieën, met zijn hoofd in de oven, of in bad. Ze had in een krant gelezen dat vrouwen meestal zelfmoord pleegden door uit het raam te springen. Mannen verhingen zich meestal. Uit het raam springen? Dat zou ze nooit kunnen. Wel huilend leegbloeden, langzaam inslapen. Laat die vaatdoek dan toch los en steek je polsen in de spoelbak! Maar dan nog... Dan moet je blijven staan en een mens sterft niet staande.

Behalve in de strijd. In oorlogstijd.

Het was nog geen oorlog.

Ze haalde haar neus op, bond de vaatdoek wat strakker om

de wond, hield op met huilen en keek naar haar spiegelbeeld in het raam. Haar potlood stak nog in haar haar. Kom op, zei ze bij zichzelf, schil die aardappelen, aan de rest kun je later nog denken.

Op die ochtend eind mei, toen de thermometer achtentwintig graden in de schaduw aangaf, zat onder het zonnescherm op zijn balkon op de vijfde verdieping een man te schaken. In zijn een-tje. Hij zat aan een schaakbord en dacht na. Om het een echte partij te laten lijken, veranderde hij van plaats telkens als hij van speelkant wisselde en sabbelde ondertussen op een pijp. Hij boog zich over het bord, zuchtte, tilde een stuk op, zette het weer neer, leunde weer achterover, zuchtte nog eens, pakte het stuk weer, verplaatste het, schudde zijn hoofd, legde de pijp neer en ging op de andere stoel zitten.

De man was van gemiddelde lengte en zag er zeer verzorgd uit. Hij had kastanjebruin haar en bruine ogen. In zijn broek zat een scherpe vouw, zijn schoenen glommen als nieuw, zijn opgestroopte hemdsmouwen lieten smalle onderarmen en polsen zien en zijn nagels vertoonden een glans die alleen het resultaat kon zijn van een grondige manicure. Zijn licht gebronsde huid versterkte de indruk van stijlvolle elegantie die van hem uitging. Hij zag eruit als die kartonnen figuurtjes in sokken en ondergoed die in speelgoedwinkels worden verkocht en die je kunt aankleden zoals je wilt – als piloot, jager of ontdekkingsreiziger. Het was zo'n man uit een catalogus voor interieurinrichting, die vertrouwen moest wekken en de kwaliteit van het tentoongestelde meubilair moest onderstrepen.

Ineens verscheen er een glimlach op zijn gezicht. 'Schaakmat', mompelde hij tegen zijn denkbeeldige tegenstander. 'Ja ja, man, je bent erbij! En ik durf te wedden dat je het niet zag aankomen!' Tevreden schudde hij zichzelf de hand en met een iets andere stem complimenteerde hij zichzelf. 'Sterk gespeeld, Tonio! Knap gedaan.'

Hij stond op, rekte zich uit, wreef over zijn borst en besloot

een glaasje in te schenken, hoewel het daarvoor nog te vroeg was. Gewoonlijk dronk hij pas een glas om tien over zes, terwijl hij naar *Questions pour un champion* keek. Die quiz met Julien Lepers wilde hij voor geen geld missen. Om halfzes zat hij al te wachten. Hij popelde om zich te meten met de vier kandidaten van de avond. Hij was ook benieuwd wat voor jasje de presentator zou dragen, en wat voor overhemd, en wat voor das hij erbij zou hebben gekozen. Hij bedacht dat hij het er eens op zou moeten wagen en zich opgeven. Dat bedacht hij iedere avond, maar hij ondernam niets. Dan zou hij immers moeten meedoen aan preselecties en iets in dat woord stond hem tegen.

Hij haalde het deksel van een ijsemmer, nam twee ijsblokjes, liet die voorzichtig in een glas vallen en schonk er witte martini over. Hij bukte zich om een draadje op te rapen van de vloerbedekking, kwam weer overeind, dronk van zijn glas en smakte tevreden met zijn lippen.

Iedere ochtend schaakte hij. Iedere ochtend volgde hij dezelfde routine. Opstaan om zeven uur samen met de kinderen, ontbijt met toast van volkorenbrood, geroosterd op stand vier, abrikozenjam zonder toegevoegde suiker, zoute boter en vers, met de hand geperst sinaasappelsap. Vervolgens een halfuur gymmen, oefeningen voor de rug, de buik, de borstspieren, de dijen. De kranten doornemen die de meisjes, om de beurt, voor hem gingen halen voor ze naar school vertrokken, aandachtig de personeelsadvertenties lezen, zijn cv opsturen wanneer een vacature hem interessant leek, douchen, zich scheren met scheerkwast en schuimende zeep, kleren kiezen voor de dag en tot slot een partijtje schaak.

Het uitkiezen van zijn kleren was het moeilijkste moment van de ochtend. Hij wist niet meer hoe hij zich moest kleden. In weekendoutfit, een beetje losjes, of in kostuum? Toen hij op een dag eens een joggingpak had aangeschoten, had Hortense, zijn oudste dochter, gezegd: 'Werk jij niet, papa? Heb je altijd vakantie? Ik heb graag dat je er mooi uitziet, met een mooi jasje, een mooi hemd en een das. Ik wil niet dat je me nog ooit van school komt halen in een trainingspak' en op mildere toon – want die

ochtend, de eerste waarop ze op die toon tegen hem had gesproken, was hij bleek geworden – had ze eraan toegevoegd: ‘Ik zeg het voor je eigen bestwil, papa, dan blijf je de mooiste papa van de wereld.’

Hortense had gelijk, de mensen keken anders naar hem wanneer hij goed gekleed was.

Na het partijtje schaak verzorgde hij de hangplanten op het balkon. Hij gaf ze water, haalde de dode bladeren weg, snoeide de oude takken af, besproeide de nieuwe knoppen, woelde met een lepeltje de potaarde los en voegde meststof toe wanneer het nodig was. Een witte camelia baarde hem zorgen. Hij praatte er tegen, verzorgde hem langdurig, veegde ieder blad droog.

Sedert een jaar was het iedere ochtend hetzelfde ritueel.

Maar die ochtend liep hij achter op zijn gebruikelijke schema. Het partijtje schaak was pittig geweest, hij moest uitkijken dat hij zich niet liet meeslepen; dat is moeilijk als je eigenlijk niets te doen hebt. Het gevoel niet verliezen voor de tijd die ongemerkt voorbijglijdt. Pas op, Tonio, zei hij tegen zichzelf, pas op. Laat je niet gaan, verman je.

Hij had de gewoonte aangenomen om hardop te praten en fronste zijn wenkbrauwen toen hij hoorde hoe hij zichzelf tot de orde riep. Om de verloren tijd in te halen besloot hij de planten een keer over te slaan.

Hij liep langs de keuken, waar zijn vrouw aardappelen schildde. Hij zag alleen haar rug en merkte weer dat ze zwaarder werd. Ze had vetrolletjes op haar heupen.

Toen ze naar deze flat in de Parijse banlieue verhuisden, was ze lang en slank, zonder vetrolletjes.

Toen ze verhuisden, kwamen de meisjes net tot aan het aanrecht...

Toen ze verhuisden...

Dat was een andere tijd. Toen trok hij haar truitje omhoog, zette zijn handen op haar borsten en hijgde ‘schat!’ tot ze zwichtte en vooroverboog, terwijl ze met beide handen de sprei strak trok zodat die niet kreukte. Op zondag kookte ze. De meisjes vroegen messen ‘om mama te helpen!’ en bedelden om met hun

tong de bodem van de pannen te mogen schoon likken. Ze keken naar hen met vertedering. Om de twee of drie maanden werden ze allebei gemeten en hun lengte werd met zwart potlood op de muur geschreven; die stond vol streepjes, met daarachter de data en de twee namen: Hortense en Zoé. Telkens als hij tegen de post van de keukendeur leunde, werd hij overvallen door een immens gevoel van droefheid. Het gevoel van een reddeloze puinhoop, de herinnering aan een tijd dat het leven hem toelachte. Het overkwam hem nooit in de slaapkamer of in de woonkamer, altijd in die ruimte die ooit een warm en gelukkig nest was geweest. Warm, vredig, geurig. De pannen dampen, de vaatdoeken hingen te drogen aan het fornuis, de chocolade smolt au bain-marie en de meisjes pelden noten. Ze staken hun vingertoppen vol chocolade de lucht in, tekenden snorren op hun bovenlip en likten die weg met hun tong; de damp op de ruiten vormde paarlemoeren slingers die hem de indruk gaven dat hij de papa was van een Eskimogezin in een iglo aan de Noordpool.

Vroeger... Vroeger waren ze gelukkig geweest, vroeger heerste hier een solide, geruststellend geluk.

Open op de tafel lag een boek van Georges Duby. Hij boog voorover om de titel te zien: *Ridder, vrouw en priester*. Joséphine werkte aan de keukentafel. Van wat vroeger een bijbaantje was, leefden ze nu. Ze deed onderzoek bij het CNRS, het Nationaal Centrum voor Wetenschappelijk Onderzoek, en was gespecialiseerd op het gebied van de vrouw in de 12de eeuw! Vroeger kon hij het niet laten om te spotten met haar onderzoek; hij deed er neerbuigend over, 'Mijn vrouw heeft een passie voor geschiedenis, maar alleen voor de 12de eeuw! Hahaha!' Hij vond haar een beetje sullig. 'Niet bijzonder sexy, die 12de eeuw, liefje', zei hij terwijl hij in haar billen kneep. 'Maar dat is de periode waarin het moderne Frankrijk ontstond, de handel, de munt, de onafhankelijkheid van de steden, de...'

Hij legde haar met een kus het zwijgen op.

Nu bracht de 12de eeuw brood op de plank. Hij kuchte opdat ze zich naar hem zou omdraaien. Ze had niet de tijd genomen

om zich te kappen, een potlood hield haar haren bijeen boven op haar hoofd.

‘Ik maak een ommetje...’

‘Ben je terug voor de lunch?’

‘Dat weet ik niet... Reken er maar niet op.’

‘Waarom zeg je dat dan niet meteen!’

Hij hield niet van confrontaties. Hij had er beter aan gedaan te roepen ‘ik ga weg, tot straks!’ en gewoon naar buiten te lopen. Dan hoefde hij niet op haar vragen te antwoorden en moest hij alleen nog iets verzinnen als hij weer thuiskwam. Want hij kwam altijd weer naar huis.

‘Heb je de advertenties gelezen?’

‘Ja... Niks interessants vandaag.’

‘Er is altijd werk voor iemand die wil werken!’

Werk, oké, maar niet om het even welk, dacht hij, maar hij zei het niet, want hij kende het vervolg van hun gesprek al. Hij had weg moeten gaan, maar hij bleef als gebiologeerd tegen de deurpost staan.

‘Ik weet wat je gaat zeggen, Joséphine, ik weet het al.’

‘Je weet het, maar je doet er niets aan. Je zou om het even wat kunnen doen om voor wat boter bij de spinazie te zorgen...’

Hij kon hun gesprek verder afmaken, hij kende het vanbuiten, ‘badmeester, tuinier in een tennisclub, nachtwaker, pompbediende...’, maar het woord ‘spinazie’ klonk na in zijn hoofd. Een vreemd woord in een discussie over werk zoeken.

‘Dat vind jij grappig!’ mopperde ze, hem een giftige blik toewerpend. ‘Jij vindt het vast beneden je waardigheid om over geld te praten! Meneer wil gouden bergen, meneer wil zich niet moe maken voor niks, meneer wil achting en aanzien! En op dit ogenblik denkt meneer maar één ding: dat hij naar zijn manicure wil gaan!’

‘Waar heb je het over, Joséphine?’

‘Je weet heel goed over WIE ik het heb!’

Ze had zich nu helemaal naar hem toegekeerd, haar schouders recht, een vaatdoek om haar pols geknoopt; ze daagde hem uit.